

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/34/2013
Identifikačné číslo spisu: 4611010128
Dátum vydania rozhodnutia: 09.07.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:4611010128.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bďžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvineného J. O. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Janušku proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To 59/2012, na neverejnom zasadnutí 9. júla 2013 Tr. por. rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. O. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 2. apríla 2012, sp. zn. 2T 60/2011, bol obvinený J. O. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 26. septembra 2010 asi o 02.30 hodine v Topoľčanoch na Ulici Palkovičovej pri zadnom vchode do obytného domu číslo 4275/20 prevzal od poškodeného R. J. 3ks Play Station hry do hernej konzoly a príslušenstvo k Play Station 2 značky SONY do zálohy za 50 €, ktoré vložil do igelitovej tašky, a keď ho poškodený J., držiac v ruke hernú konzolu Play Station 2 značky SONY výr. číslo A., model SCPH-77004 vyzval, aby mu najskôr dal dohodnutú finančnú hotovosť 50 €, v úmysle zmocniť sa hernej konzoly poškodeného fyzicky napadol tak, že ho chytil za trigovicu, vrazil do neho ramenom, v dôsledku čoho poškodený spadol na zem, kde mu vzal hernú konzolu a z miesta odišiel, poškodenému R. J. neboli spôsobené žiadne zranenia.

Za to mu bol podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. za nezistenej poľahčujúcej okolnosti, zistenej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 66 (šesťdesiatšesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Na podklade odvolania obvineného voči skôr uvedenému rozsudku okresného súdu, Krajský súd v Nitre rozsudkom z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To 59/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému J. O. uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., za zistenia priťažujúcej

okolnosti uvedenej v § 37 písm. m/ Tr. zák., za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie obvinený J. O..

Obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por. Podľa jeho názoru rozhodnutiam súdov obidvoch stupňov predchádzalo konanie, v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a dôkazy na podklade ktorých súdy rozhodli, neboli vykonané zákonným spôsobom.

Naplnenie uvedených dovolacích dôvodov videl obvinený v nasledovných skutočnostiach.

V posudzovanej veci rozhodol najskôr Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 13. októbra 2011 tak, že ho podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby. Z dôvodu odvolania prokurátora Krajský súd v Nitre, uznesením z 30. novembra 2011, sp. zn. 3To 94/2011, oslobodzujúci rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil s tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu však konaním okresného súdu predchádzalo porušenie práva na obhajobu v ustanovení § 314 Trestného poriadku tým, že po doručení rovnopisu odvolania prokurátora obžalovanému a obhajcovi, týchto okresný súd neupozornil, že sa k nemu môžu vyjadriť. Napriek tomu obhajca uvedené právo využil a k odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril v lehote 3 dní od jeho doručenia. Obhajcovi bolo doručené odvolanie prokurátora dňa 21. novembra 2011 a vyjadrenie k nemu na pošte podal 24. novembra 2011. Prvostupňový súd prevzal vyjadrenie obhajcu 28. novembra 2011, pričom odvolaciemu súdu bolo doručené až 2. decembra 2011, teda až po rozhodnutí odvolacieho súdu z 30. novembra 2011, ktorý na neverejnom zasadnutí uznesením, sp. zn. 3To 94/2011, rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Takýto postup mal za následok stav, keď odvolací súd o odvolaní prokurátora rozhodol bez toho, aby sa oboznámil s vyjadrením obvineného k podanému odvolaniu prokurátora, čím došlo k porušeniu zásady rovnosti strán (§ 2 ods. 14 Tr. por.) vychádzajúcej z ústavnej úpravy uvedenej v čl. 47 ods. 3 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Umožnenie dotknutým osobám svojimi návrhmi a vyjadreniami participovať na súdnom procese, patrí k elementárnym pravidlám súdneho procesu. Tým bol v konaní, ktoré rozsudku predchádzalo porušený zákon. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorému predchádzalo porušenie práva na obhajobu, malo pre ďalší postup a konečné rozhodnutie zásadný význam, pretože odvolací súd v celom rozsahu prevzal dôvody odvolania prokurátora, na ich základe vstúpil do hodnotenia dôkazov a v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov nariadil súdu prvého stupňa k akým právny a skutkový záverom má dospieť.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku obvinený videl v tom, že rozhodnutie súdu je založené na priznaní obvineného v prípravnom konaní, a v konaní o dohode o vine a treste pred prokurátorom, na výpovedi poškodeného R. J. a na výpovedi svedka J. U. z prípravného konania s tým, že súd výpoveď tohto svedka na hlavnom pojednávaní považoval za nehodnovnú. Táto výpoveď uvedeného svedka však nie je zákonná a nemožno na ňu prihliadnúť, pretože bola vykonaná pred vznesením obvinenia J. O., z ktorého dôvodu obvinený pri tomto výsluchu nemohol byť prítomný a nemohol svedkovi klásť otázky. Nezákonná je aj neskoršia výpoveď tohto svedka označená ako „dodatok k výsluchu svedka“ z 19. októbra 2010 a navyše ani tento výsluch sa obvinený nemal možnosť zúčastniť. Predchádzajúci výsluch svedka bol riadne skončený, nebol prerušený, a preto nebolo možné v ňom pokračovať. Z uvedeného dodatku nemožno tiež zistiť, akým spôsobom, a kým bol svedok o svojich právach pred výpoveďou poučený. Napokon nemožno z neho zistiť ani označenie orgánu, ktorý úkon vykonal, a preto predmetný úkon nie je v súlade s ustanovením § 58 ods. 1 písm. a/, písm. d/ Tr. por.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech v ustanoveniach 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. a v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por. a v konaní ktoré mu predchádzalo v ustanovení § 314 Tr. por. a § 119 ods. 2 Tr. por. v neprospech obvineného J. O., napadnutý rozsudok krajského súdu a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu zrušil a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené

rozhodnutie obsahovo nadväzujúce. Zároveň navrhol, aby dovolací súd rozhodol o nevzatí obvineného J. O. do väzby a Okresnému súdu Topoľčany prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Topoľčany a poškodenému R. J..

V písomnom vyjadrení zo 4. júna 2013, doručenom okresnému súdu v rovnaký deň okresný prokurátor uviedol, že uplatnené dovolacie dôvody nie sú v posudzovanom prípade dané, napadnutý rozsudok je zákonný a správny a je výsledkom konania, ktoré bolo vykonané v súlade so zákonom, a preto navrhol dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietnuť.

Poškodený R. J. sa k podanému dovolaniu obvineného nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por. ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/ alebo písm. e/ Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 dovolanie možno podať ak

c/ zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g/ rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné.

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) je stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a orgány činné v trestnom konaní v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

Dovolací dôvod podľa § 371 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov.

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Odborom justičnej polície Topoľčany z 29. septembra 2010, ČVS: ORP-361/JP-TO-2010 bolo J. O. vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody vo výmere tri až osem rokov. Proti tomuto uzneseniu obvinený sťažnosť nepodal. Obvinený bol stíhaný na slobode a nebola u neho splnená žiadna zákonná podmienka uvedená v § 37 ods. 1 až 3 Tr. por., ktorá by odôvodňovala jeho povinnú obhajobu. Prípravné konanie bolo preto vykonané bez obhajcu, ktorého si obvinený zvolil až po podaní obžaloby 10. júna 2011 (obžaloba bola na obvineného podaná 14. apríla 2011). Aj keď stavu veci zodpovedá dovolacie tvrdenie obvineného, že písomné vyjadrenie jeho obhajcu k odvolaniu prokurátora voči prvému prvostupňovému rozsudku, ktorým bol podľa § 285 písm. a/ Tr. por. spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch oslobodený, bolo odvolaciemu súdu doručené až po jeho rozhodnutí, právo obvineného na obhajobu tým zásadným spôsobom porušené nebolo. Z obsahu spisu vyplýva, že v neskorších štádiách trestného stíhania bolo predmetné písomné vyjadrenie obhajcu obvineného oboznámené na hlavnom pojednávaní prvostupňového súdu, keď jeho obsah obhajca obvineného zopakoval v záverečnej reči 2. apríla 2012 (č. l. 144) a z obsahu písomného odôvodnenia odvolania obvineného zo 14. mája 2012 (č. l. 156 - 159) bolo známe aj súdu odvolaciemu. Navyše je k tomuto dovolaciemu dôvodu potrebné uviesť, že odvolací súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti pri rozhodovaní o odvolaní prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku prvostupňového súdu poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd vykonané dôkazy hodnotil jednostranne bez toho, aby odstránil rozpory vo výpovediach obvineného a svedka J. U. z prípravného konania a hlavného pojednávania.

Zásadným ani žiadnym iným spôsobom preto právo obvineného na obhajobu v posudzovanom prípade porušené nebolo, a preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obvineného nie je daný.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. najvyšší súd uvádza nasledovné.

Okresný súd Topoľčany v rozsudku z 2. apríla 2012, sp. zn. 2T 60/2011, výrok o vine obvineného

okrem iných dôkazov oprel o výpoveď obvineného v prípravnom konaní pri jeho výsluchu pred vyšetrovateľom 15. októbra 2010, ktorý bol po zákonom poučení o právach obvineného (okrem iného aj o konaní o vine a treste podľa § 232 Tr. por.) vykonaný v čase od 12.00 do 13.00 hod. V tejto výpovedi sa obvinený k spáchaniu skutku priznal, priebeh jeho spáchania podrobne opísal a súhlasil s tým, aby prokurátor začal konanie o dohode o vine a treste. Výrok o vine obvineného oprel aj o výpoveď poškodeného R. J. z prípravného konania a hlavného pojednávania, v ktorých tento po zákonom poučení svedka usvedčil obvineného zo spáchania uvedeného zločinu a jeho priebeh a okolnosti, ktoré jeho spáchaniu predchádzali podrobne opísal. Zároveň uviedol, že obvineného osobne žiadal, aby mu Play Station vrátil a upozornil ho, že inak pôjde na políciu. Keďže obvinený mu vec nevrátil a odišiel preč, podal na neho na polícii trestné oznámenie. Napokon výrok o vine obvineného oprel aj o výpovede svedka J. U. z prípravného konania vykonané pred a po vznesení obvinenia J. O., v ktorých tiež obvineného zo spáchania skutku usvedčil. K zákonnému spôsobu vykonaniu týchto dôkazov je potrebné uviesť, že zo žiadnej skutočnosti nevyplýva, že obvinený sa k spáchaniu skutku v prípravnom konaní priznal len z dôvodu, že mu bolo sľúbené, že dostane podmienený trest odňatia slobody, alebo že priznaním získa iné výhody. Samotné poučenie o konaní o dohode o vine a treste podľa § 232 Tr. por. bolo vykonané zákonným spôsobom a je súčasťou poučenia obvineného o jeho právach. Svedkovia R. J. a J. U. boli v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní vypočutí taktiež až po zákonom poučení. Zodpovedá stavu veci, že svedok U. bol vypočutý druhýkrát po vznesení obvinenia J. O. a o tomto výsluchu bol miesto „zápisnice o výsluchu svedka“ vyhotovený „dodatok výsluchu svedka“ z 19. októbra 2010. Napriek tomuto formálnemu nedostatku je z obsahu tohto úkonu ale zrejme, že z neho vyplývajú označenie orgánu vykonávajúceho úkon, miesto a čas vykonania tohto úkonu, meno a priezvisko úradných osôb, ich funkcie a sídlo, stručné a výstižné opísanie priebehu úkonu, z ktorého je zrejme i zachovanie zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie úkonu. Zároveň z neho vyplýva, že svedok bol poučený o svojich právach a povinnostiach podľa ustanovení uvedených v zápisnici o výsluchu svedka z jeho predchádzajúcej výpovede a že bol poučený aj o práve odoprieť vypovedať podľa § 130

ods. 2 Tr. por., teda že úkon bol vykonaný v zmysle § 58 ods. 1 písm. a/ až písm. f/ Tr. por.

Aj keď stavu veci zodpovedá aj ďalšia námietka obvineného, že o týchto výsluchoch svedkov v prípravnom konaní upovedomený nebol, a preto sa ich nemohol zúčastniť a klásť vyslúchaným svedkom otázky, uvedená skutočnosť na zákonnosť týchto dôkazov nemá žiaden vplyv. Zo znenia § 34 Tr. por. ani § 213 ods. 1 Tr. por. právo obvineného zúčastniť sa na výsluchu svedka nevyplýva. Z ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. por. vyplýva len právo obvineného žiadať, aby sa obhajca zúčastnil okrem jeho výsluchu aj na iných úkonoch trestného konania a z § 213 ods. 1 Tr. por. je zrejme, že policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Postupuje tak najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti, alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu. V posudzovanej veci o takýto prípad nešlo, a preto vyšetrovateľ postupoval zákonným spôsobom, keď o vyšetrovacích úkonoch obvineného neupovedomil.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody uplatnené v dovolaní podanom obvineným (ani žiadne iné) v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný